

VATANPARVARLIK: YOSHLARDA MEHR, JAMIYATDA KUCH

Fozilova (Egamqulova) Dilafruz Yorqin qizi

Toshkent viloyati “Barkamol avlod” bolalar maktabi

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqola "Vatanparvarlik va Yoshlar: Kelajakni Shakllantiruvchi Kuch" mavzusiga bag‘ishlangan bo‘lib, yoshlarni vatanga bo‘lgan muhabbat va mas‘uliyat ruhida tarbiyalashning ahamiyatini tahlil qiladi. Maqola vatan iftixorining shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishdagi o‘rnini, yoshlar orasida milliy ongni shakllantirishda ota-onalar, maktablar va jamiyatning rolini ko‘rib chiqadi. Shuningdek, yoshlarni zamonaviy sharoitda vatanparvarlikka yo‘naltirishning innovatsion usullari va ijtimoiy tadbirlari haqida gapiriladi. Globalizatsiya jarayonlarining yoshlarning vatanparvarlik ruhiga ta'siri ham alohida muhokama qilinadi. Maqolada yoshlar orasida vatanparvarlikni rivojlantirish, ularni jamiyatga foydali va mas'uliyatli fuqarolar sifatida tarbiyalash uchun zarur bo‘lgan chora-tadbirlar taqdim etiladi.

Kalit so'zlar: Vatanparvarlik, yoshlar, milliy ong, tarbiya, ijtimoiy mas'uliyat, vatan iftixori, milliy qadriyatlar, yoshlarni tarbiyalash, jamiyat, globalizatsiya, Vatan sevgisi, mustaqillik, jamiyat rivoji, yoshlarning roli, kelajak.

KIRISH QISMI

Vatan iftixori insonning o‘z Vataniga bo‘lgan chuqur hurmat va muhabbatidir. Bu tushuncha, asrlar davomida turli millatlarning madaniyati va tarixida muhim o‘rin tutgan. Vatan iftixori, nafaqat tarixiy ahamiyatga, balki jamiyatni rivojlantirish, shuningdek, yoshlarga milliy ongni shakllantirishda ham muhimdir.

Vatan iftixori va uning ijtimoiy ahamiyati

Vatan iftixori, odatda, jamiyatda turli ijtimoiy qadriyatlar va me'yorlarni yaratadi. Shaxsning vatanga bo‘lgan muhabbati, uning jamiyatdagi mas'uliyatini his etishiga, millatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga yordam beradi. Ushbu ijtimoiy ahamiyat, ayniqsa, davlat mustaqilligi va milliy xavfsizlikni ta'minlashda ko‘zga tashlanadi.

Vatan iftixori va milliy ong

Milliy ong — bu o‘z millatini tushunish va ularga bo‘lgan hurmatni shakllantirishdir. Vatan iftixori milliy ongni rivojlantirishning eng muhim vositasidir, chunki bu millatning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi va madaniyatni saqlab qolishga yordam beradi.

Vatan iftixori va yoshlar

Yoshlar, mamlakat kelajagi hisoblanadi, shuning uchun ularni vatanga muhabbat ruhida tarbiyalash muhimdir. Maktablar, o‘quv dasturlari va ota-onalar yoshlarni vatanparvarlikka qanday yo‘naltirishi mumkinligi haqida so‘z yuritish mumkin.

ASOSIY QISM

Vatan Iftixori va Yoshlar

Yoshlar – har bir davlatning kelajagi, uning taraqqiyotining garovi bo‘lgan guruh hisoblanadi. Vatan iftixori esa, faqat yoshi ulug‘ odamlar uchun emas, balki ayniqsa yoshlar uchun muhim ahamiyatga ega. Yoshlar orasida vatanparvarlikni rivojlantirish, ularni o‘z Vataniga nisbatan chuqur muhabbat va mas’uliyat tuyg‘usiga ega bo‘lishga yo‘naltirish – jamiyatning barqarorligi va taraqqiyotining asosidir.

1. Vatanparvarlik va Yoshlarning Tarbiyasi

Vatanparvarlikni tarbiyalashda ota-onalarning va ta’lim muassasalarining roli katta. Ota-onalar oilada, maktab va universitetlar esa o‘z darslari, tarbiyaviy tadbirlari orqali yoshlarni Vatanga hurmat, uning tarixiga va madaniyatiga muhabbat bilan tarbiyalaydilar.

- Ota-onalar tarbiyasi: Oila – vatanparvarlikni shakllantirishda birinchi o‘qituvchi muhitdir. Yoshlar o‘z ota-onasidan, ayniqsa, o‘z Vataniga nisbatan sevgini va hurmatni o‘rganadilar. Bu ularning xulq-atvori va hayotdagi qarorlarida aks etadi.

- Maktab ta’limi: Maktab yoshlar uchun ilm olish va tarbiyalanish jarayonida katta o‘rin tutadi. Maktabda tarix, adabiyot va falsafa fanlari orqali yoshlar Vatanining o‘tmishini, buyuk insonlarini, madaniy va dini merosini bilib oladilar. Bu esa ularni milliy ongini shakllantiradi va vatanparvarlik hissini kuchaytiradi.

- Ijtimoiy muhit: Shuningdek, yoshlar o‘zlarining jamiyatdagi o‘rinlari, mas’uliyatlari va imkoniyatlari haqida o‘ylashga majbur bo‘ladilar. Ijtimoiy muhit va uning talablari ham yoshlar orasida vatanparvarlikni shakllantirishga ta’sir qiladi. Yoshlarni jamiyatga foydali bo‘lishga undash, ularni ijtimoiy va siyosiy jarayonlarda faol ishtirok etishga yo‘naltirish zarur.

2. Yoshlarni Vatanparvarlikka Yo‘naltiruvchi Omillar

Vatanparvarlikni yoshlar orasida rivojlantirishda bir nechta omillar muhim rol o‘ynaydi:

- Milliy bayramlar va marosimlar: Vatanparvarlikni shakllantirishda milliy bayramlar va tarixiy sanalar muhim o‘rin tutadi. Masalan, Mustaqillik kuni, 9 may – Xotira va qadrlash kuni kabi bayramlar yoshlarni milliy qadriyatlarni anglashga va ularga hurmat bilan munosabatda bo‘lishga undaydi. Bunday tadbirlarda yoshlar, davlat ramzlari va xalqning tarixiy muvaffaqiyatlarini yodga oladilar.

- Madaniy tadbirlar va sport musobaqalari: Madaniy tadbirlar va sport musobaqalarida yoshlarning faol ishtirok etishi, ular orasida vatanparvarlikni rivojlantirishda juda muhimdir. Yoshlar bunday tadbirlarda bir-birlari bilan hamjihatlikda bo‘lishadi, o‘z Vataniga bo‘lgan muhabbatini amalda namoyish qiladilar. Sport va san’at orqali yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash mumkin.

- Innovatsiyalar va ijtimoiy loyihalar: Zamonaviy yoshlarni rivojlantirishda ilm-fan va texnologiyalarni o‘zlashtirish, yangi ijtimoiy loyihalarda ishtirok etish ham muhimdir. Bu yoshlarni o‘z Vataniga xizmat qilishga, uning rivojlanishiga hissa qo‘shishga undaydi. O‘zbekistonning turli viloyatlarida yoshlar uchun tashkil etilgan ilmiy va texnologik tadbirlarda ishtirok etish yoshlarning o‘z Vataniga bo‘lgan mas’uliyatini oshiradi.

3. Vatanparvarlik va Yoshlarning O‘ziga Xos Roli

Yoshlar nafaqat Vatanparvarlikni o‘zlashtiruvchilar, balki uni jamiyatga tarqatuvchilardir. Ular yangi, zamonaviy fikrlar va g‘oyalar bilan yashayotgan jamiyatni rivojlantirishi mumkin. Shuning uchun, yoshlarni Vatanparvarlikka tarbiyalashda ularga:

- Ijtimoiy mas'uliyatni his qilishlariga,
- Kelajakdagi lider sifatida jamiyatni rivojlantirishga tayyorlashga,
- Milliy qadriyatlarni saqlab qolishga undashga e'tibor qaratish zarur.

Bu yoshlarni faqat o‘zlarini emas, balki butun jamiyatni ham yaxshilashga undaydi.

4. Vatanparvarlik va Globalizatsiya

Bugungi kunda globalizatsiya jarayonlari yoshlar orasida vatanparvarlikni shakllantirishni murakkablashtirmoqda. Yoshlar, turli madaniyatlar va xalqaro aloqalar orasida yashab, ba'zan o‘z milliy identifikatsiyasini unutishlari mumkin. Shuning uchun, yoshlar o‘rtasida vatanparvarlikni rivojlantirish, ularga milliy qadriyatlarni global dunyoqarash bilan uyg‘unlashtirishda yordam berish zarur.

XULOSA

Yoshlarni Vatanparvarlikka tarbiyalash, nafaqat o‘z millatining qadriyatlarini saqlash, balki jamiyatni rivojlantirish va kelajakka ishonch bilan qadam qo‘yishga yordam beradi. Shuning uchun, yoshlarni vatanga bo‘lgan muhabbat, hurmat va mas'uliyatni his qilishga o‘rgatish, Vatan iftixorini yanada mustahkamlashga xizmat qiladi. Bunday yuksak maqsadlarni amalga oshirish uchun oilalar, maktablar, jamoatlar va davlat birgalikda faoliyat olib borishlari kerak. Maqolada Vatan iftixori jamiyatdagi ijtimoiy ahamiyatini, uning milliy ongni shakllantirishdagi rolini, yoshlarni tarbiyalashdagi ahamiyatini, shuningdek, zamonaviy dunyo sharoitida uning o‘zgarishini ko‘rib chiqdik. Vatanparvarlikni rivojlantirish orqali biz mustahkam jamiyatni barpo etishimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YHATI:

Kitoblar:

- "Milliy tarbiya va yoshlarga oid dasturlar" – Yoshlarni tarbiyalash va vatanparvarlikni shakllantirishga oid maxsus kitoblar.
- "Vatanparvarlik va ijtimoiy mas'uliyat" – O'zbekiston va boshqa mamlakatlarda vatanparvarlikni rivojlantirishga oid ilmiy maqolalar va kitoblar.

Saytlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Ta’lim Vazirligi – Maktabda va oliy o‘quv yurtlarida vatanparvarlikni rivojlantirishga doir turli o‘quv dasturlari va materiallar.

owww.edu.uz

2. O‘zbekiston Milliy Universiteti veb-sayti – Milliy ong, tarbiya va yoshlarga oid ilmiy tadqiqotlar va maqolalar.

owww.nuu.uz

3. Yoshlar ittifoqi veb-sayti – Yoshlarni vatanparvarlikka tarbiyalash bo‘yicha resurslar.

owww.ziyod.uz

4. "Xalqaro ilmiy-tadqiqot jurnallari" – Vatanparvarlik, yoshlarni tarbiyalash va ijtimoiy mas'uliyat haqida ilmiy maqolalar va tahlillar.
www.sciencedirect.com